

СТАНОВИЩЕ НА УЧАСТНИЦИТЕ В КРЪГЛА МАСА ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ЗИД НА ЗОП

На 05 юли 2018 г. по инициатива на Съюза на юристите в България, Асоциацията на българските административни съдии и Националния съюз на юрисконсултите, с организационното съдействие на „АПИС Европа“ АД, се състоя кръгла маса за обществено обсъждане на проекта за изменение на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

В работата на кръглата маса взеха участие представители на Върховния административен съд, АДФИ, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Камарата на строителите в България, Камара на инженерите в инвестиционното проектиране, Българска Браншова Камара „Пътища“, Българската Асоциация на архитектите и инженерите – консултанти, Камара на архитектите в България, Камара на инженерите по геодезия, Съюза на архитектите в България, Българското общество по строително право. Участваха експерти в областта на обществените поръчки от Министерството на отбраната, ДНСК, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, Държавен фонд „Земеделие“, Изпълнителна агенция за насърчване на малки и средни предприятия, Агенция „Пътна инфраструктура“, Комисията за защита на потребителите, Висшия адвокатски съвет, Изпълнителна агенция по горите, МОСВ, Софийската адвокатска колегия, Държавна агенция „Технически операции“, Националното сдружение на общините в Република България, Община Габрово, Изпълнителна агенция по околната среда, Министерство на младежта и спорта, Агенция по геодезия, картография и кадастър, Асоциация на индустриалния капитал, Българската минно-геоложка камара, Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“, СО район „Нови искър“, СО район „Илинден“, СО район „Люлин“, Националният институт по правосъдие, Българска асоциация на вносителите и производителите на лични предпазни средства, Програма „Достъп до информация“, Фондация „Антикорупционен фонд“. В работата на форума взеха активно участие представители на държавни и частни търговски дружества, възложители и участници в процедурите по възлагане на обществени поръчки, “А1 България“ ЕАД, АПИС, ТехноЛогика ЕАД,

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Пътища и мостове“ ЕООД, „Право и ИТ“ ООД, „Карио“ ООД, „ТИБИЕЛ“ ЕООД, „Булад Дент“ ООД, „Геострой“ АД, Адвокатско дружество „Максимова и Николова“, „Юпитер 05“ ООД, Адвокатско дружество „Димитров, Петров и ко“;

В дискусиата бяха изразени мнения относно необходимостта от промени и допълнения в Закона за обществените поръчки, както и бяха направени редица конкретни предложения за усъвършенстване на съществуващата нормативна уредба, както следва:

Относно проекта на ЗИД на ЗОП:

1. Относно чл. 11, ал. 5 от действащия закон: действащият текст гласи *„не се допуска вземане на решение за възлагане на обществена поръчка с цел прилагането на по-облекчени правила или изключване на поръчката от приложното поле на закона.“*

Видно от предложението в § 8 от Проекта, в чл. 21, ал. 14 думите „с цел прилагане“ се заменят със „за прилагане“, а текстът на ал. 15 се изменя така: „Не се допуска разделяне на обществена поръчка на части, с което се прилага ред за възлагане за по-ниски стойности, освен в случаите по ал. 6.“ (в новата редакция липсват думите „с цел“). Промените са положителни, доколкото в действащите разпоредби, за обосноваване на нарушение, е необходимо доказване на целта, умисъла при извършване на деянието.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Препоръчително и в други разпоредби на закона изразите „с цел“, „да целят“ да бъдат заменени със „за прилагане“. Освен в чл. 11, ал. 5, такъв израз съществува и в чл. 116, ал. 2 и в чл. 150, ал. 4.

2. С § 9 се предлагат допълнения на чл. 22, като се създават нови алинеи 10 и 11, установяващи правила за връчването на решенията на възложителя. В ал. 10 е указан начина на връчване на решенията. Няма посочен срок от издаване на решението, в рамките на който възложителят да осъществи връчването.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Да се определи и посочи срок за връчване.

3. Съгласно § 25, чл. 54, ал. 1, т. 3 се изменя като отпада изразът „освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила.“

Новият текст не уточнява, че задълженията трябва да са установени с влязъл в сила акт. Липсата на изрично посочване на това условие би създавала правна несигурност. Единствено влезият в сила акт може да породи и установи задължения.

Определянето на разсрочването, отсрочването и обезпечението на задълженията само като мерки за надеждност, а не като абсолютни основания за неприлагане на т. 3, би довело до правна несигурност както за кандидатите и участниците, така и за възложителите. За разлика от абсолютните основания за неприлагане на основанията за отстраняване по чл. 54, ал. 1, каквито към момента са разсрочването, отсрочването и обезпечението на задълженията, доказателствата за предприети мерки за надеждност подлежат на субективната преценка на възложителя. Той трябва да прецени тези мерки, като отчете тежестта и конкретните обстоятелства, свързани с нарушението, както и дали предприетите мерки са достатъчни, за да се гарантира надеждността. За възложителя несигурността би произтекла от това дали изложените от него мотиви за приемане или отхвърляне на предприетите мерки за надеждност ще се приемат за достатъчно обосновани от органите по обжалване или контрол, а за участниците и кандидатите – от възможността преценката на мерките за надеждност да се превърне в инструмент за отстраняване от участие в процедурите и създаване на условия за неравнопоставеност.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В чл. 54, ал. 1, т. 3 да се запази текста *„освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила.“*

4. Съгласно § 58 чл. 181, ал. 8 се изменя, като се прави препратка към чл. 22, ал. 10 и 11, но са използвани различни термини – „връчване“ в чл. 22 и „изпращане“ в чл. 181, ал. 8.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В чл.181, ал.8 думата „изпращат“ да се замени с „връчват“

5. С § 60 и § 65 са отменени разпоредбите на чл. 184, ал. 2 и чл. 194, ал. 3, указващи, че след изменението на договора, общата стойност не може

да надхвърля праговите стойности съответно по чл. 20, ал. 2 и чл. 20, ал. 3 – отпадането на тези текстове може да бъде причина за заобикаляне на закона.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Да не се отменят разпоредбите на чл.182, ал.2 и чл.194, ал.3 ЗОП

Предложения за други изменения и допълнения на ЗОП:

6. С § 42 на ЗИД на ЗОП се предвиждат изменения и допълнения на чл. 100 ЗОП.

Разпоредбата на чл. 100, ал. 1 регламентира възможността да бъдат правени промени в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, в поканата за потвърждаване на интерес, в документацията за обществената поръчка и в описателния документ. Не е предвидена възможност (нито в сега действащия текст, нито в предложението за изменение и допълнение) да бъдат извършвани промени в решението за откриване на процедурата. Липсата на изричен механизъм за промяна в този акт на възложителя затруднява дейността по възлагането на обществените поръчки и добър подход би бил изричното включване на решението за откриване при изброяването на актовете, в които е възможно да бъдат извършвани промени.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В текстът на §42 след думите „промени в“ да се допълни „решението за откриване“

7. В действащата разпоредба на чл. 100, ал. 9, а и в предложената с § 42 нова редакция, е указано, че „не се изисква удължаване на сроковете, когато разясненията не налагат съществени промени в офертите“. Принципно разясненията не би следвало да налагат промени в офертите, тъй като това означава промяна на условията и изискванията, без да се използва единственото основание за промяна, предвидено в чл. 100, ал. 1. Тази теза е застъпена категорично и в практиката на КЗК и ВАС. Текстът на чл. 100, ал. 9 ЗОП предполага неправилно тълкуване на чл. 33.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В §42 от ЗИД на ЗОП - чл.100 ал.9 да се отмени

8. Текстът на чл. 100, ал. 10 в действащата редакция, е неясен и е невъзможно неговото прилагане – с обявлението за изменение или

допълнителна информация в случаите на промени по ал. 7, т. 1 възложителите не трябва да въвеждат условия, които биха променили кръга на заинтересованите лица. Преценката дали би се променил кръга от заинтересовани лица е изключително субективна. Освен това, на практика всяка една промяна би могла да доведе и до промяна на кръга от заинтересовани лица. Въвеждане на изискване за опит, за вписване в регистър, за наличие на сертификация, би стеснило кръга на заинтересованите лица и обратно – премахване на такова изискване би разширило този кръг, като и двата случая се вписват в „промяна на кръга на заинтересованите лица“.

Поради неяснотата на текста на цитираната разпоредба, тя често бива пренебрегната, което означава, че не изпълнява целта си.

В отменения ЗОП подобен проблем не съществуваше поради ясните условия в разпоредбите на чл. 27а, ал. 4, 5 и 6:

„ал. 4. С решението за промяна възложителят няма право да променя дейностите и/или доставките по обявения предмет на поръчката.

Ал. 5. В решението по ал. 3 възложителят определя и нов срок за получаване на оферти или заявления за участие, който не може да бъде по-кратък от първоначално определения.

Ал. 6. Възложителят може да не определя нов срок по ал. 5, когато промените не засягат критериите за подбор, изискванията към офертата или изпълнението на поръчката.“

Положително би било, ако цитираните добре работещи текстове от отменения закон, които не влизат в противоречие с новото европейско законодателство, намерят място в действащи ЗОП.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: чл.100, ал.10 да се измени както следва: *„С решението за промяна възложителят няма право да променя дейностите и/или доставките по обявения предмет на поръчката.“*

Да се създаде нова алинея в чл.100 „ В обявлението за изменение и допълнителна информация възложителят определя и нов срок за получаване на оферти или заявления за участие, който не може да бъде по-кратък от първоначално определения. Възложителят може да не определя нов срок, когато промените не засягат критериите за подбор, изискванията към офертата или изпълнението на поръчката.“

9. В чл. 141, ал. 6 от действащия закон е предвидена възможност за актуализиране на критериите и правилата на квалификационната система,

когато те включват технически спецификации. Никъде не е предвиден начинът и актът, с които стават тези актуализации. В чл. 22, ал. 2 няма предвидено решение за актуализиране. Това води до различна практика при различните възложители, която е добре да бъде уеднаквена, като изрично законът определи актът, с който това се извършва.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Да се предвиди ред и изрично да се посочи акта, с който се извършва изменение, актуализиране на критериите и правилата на квалификационните системи

10. В чл. 179, ал. 1 – изменение на условията при процедура по чл. 18, ал. 1, т. 12 „публично състезание“ – текстът не утонява така, както е в чл. 100 (действащата разпоредба на ал. 1, а съгласно предложението – ал. 3), че изменението е допустимо еднократно. Отново сред документите, подлежащи на промяна липсва решението за откриване.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В чл.179, ал.1 след думата „направи“ да се добави „еднократно“, след думата „промени“ да се добави „решението за откриване“

11. В чл. 197 и 198 няма хипотеза на обжалване на решението за прекратяване, когато то се издава преди изтичане на срока за подаване на заявления или оферти – когато още няма заинтересовани кандидати или участници, а само заинтересовани лица. В този случай решението за прекратяване няма как да се връчи, а срокът за обжалване трябва да тече от публикуването.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: в чл. 197, ал. 1 да се създаде нова точка 9: публикуване на решението за прекратяване – в случаите, в които е издадено преди изтичането на срока за подаване на заявления за участие или оферти

В чл. 198, ал. 1, т. 1 преди думите „и ал. 2“ да се допълни „и т. 9“

12. В т. 45 от § 2 от Допълнителните разпоредби дефиницията за свързани лица не е предвидена хипотезата на роднинска връзка между управляващи или представляващи различни участници. Липсата на подобна хипотеза създава предпоставки за елиминиране на конкуренцията чрез участие на предприятия представлявани, управлявани или контролирани от физически лица с роднинска връзка помежду си. Такова участие не би могло да доведе до ефективно разходване на средствата и до изпълнение на целите

и принципите на закона. Препоръчително е такава хипотеза изрично да бъде предвидена и забраната по чл. 101, ал. 1 да се прилага и в тези случаи.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ : В §2 от ДР на ЗОП т.45 "Свързани лица" да се допълни с изречение второ. „Свързани са лица са и кандидат или участник или съдружник в обединение, което не е юридическо лице, чиито представляващи, управители, собственици или членове на управителни контролни органи са съпрузи, роднини по права линия без ограничения, роднини по съребрена линия до четвърта степен включително или роднини по сватовство до четвърта степен включително с представляващи, управители, собственици или членове на управителни контролни органи на друг кандидат или участник или съдружник в обединение, което не е юридическо лице.“

13. Положителна би била изрична регламентация на възможността в състава на комисията да бъдат включвани **резервни членове**. В действащата редакция нито законът, нито правилникът предвиждат фигурата на резервния член в състава на комисията. В чл. 51, ал. 11 ППЗОП е предвидено, че определянето на нов член на комисията (в случаите по чл. 51, ал. 9 и 10 ППЗОП) се извършва със заповед на възложителя. Възприетият в действащия закон и подзаконовата нормативна уредба подход не е удобен за възложителите, доколкото са възможни ситуации, при които е необходима бърза реакция при замяната на членове в състава на комисията, която трудно би могла да бъде осъществена при наличието на административни изисквания и правила за изготвяне и движение на документите.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Да се запише изрична разпоредба за включване на резервни членове в състава на комисията за провеждане на процедурата.

14. Промяна в положителна посока би било изрично да се изключи възможността за отмяна на влезлите в сила съдебни решения по процедури за възлагане на обществени поръчки. Касае се извънреден извъннестанционен способ за съдебен контрол, който не следва да се прилага към процедурите за възлагане на обществени поръчки по реда на ЗОП. Отмяната на решения по

реда на чл.237-чл.249 АПК създава правна несигурност. След влизане в сила на постановеното съдебно решение, възложителят и определеният изпълнител незабавно сключват договор, който към датата на предявяване на искането за отмяна е изпълнен или е в процес на изпълнение. Следва да се има предвид обстоятелството, че нормата на чл.216, ал.6 от ЗОП препраща към разпоредбите на Глава Дванадесета от АПК, която регламентира касационното производство, следователно законодателят и понастоящем не е предвидил субсидиарното приложение на Глава Четиринадесета от АПК „Отмяна на влезли в сила съдебни актове“, но въвеждането на нова ал.7 в чл.216 от ЗОП ще създаде необходимата яснота и ще преодолее противоречия при тълкуването и прилагането на закона.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: В чл.216 ЗОП да се създаде нова ал.7:

Ал.7 „Влезлите в сила съдебни решения не подлежат на отмяна по реда на чл.237-чл.249 от АПК“

15. Да отпадне § 90, предвиждащ създаване на нова разпоредба чл. 262, относно установяване на нарушения по чл. 256б от органите на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и контролът да се осъществява само Сметна палата и АДФИ.

Предложения, предоставени в писмен вид и приложени към настоящото становище:

16. В чл. 63 от ЗОП да се направят следните изменения:

Алинея 1 да се изменя така:

„(1) Възложителят може да определя критерии, въз основа на които да установява, че кандидатите или участниците разполагат с необходимите човешки и технически ресурси, както и с опит за изпълнение на поръчката при спазване на подходящ стандарт за качество. Възложителят може да изисква от кандидата или участника:

1. да е изпълнил дейности с предмет и обем, идентични или сходни с тези на поръчката, най-много за последните:

а) 5 години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за строителство, както и за услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ;

б) три години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за доставки и услуги, с изключение на услугите по б. „а“;

17. В чл. 66 да се направят следните изменения:

- **Алинея 1 се изменя така:**

„(1) Кандидатите и участниците могат да посочат в заявлението или офертата дела от поръчката, който възнамеряват да възложат на подизпълнители.“

- **Алинея 2 да се измени така:**

„(2) Подизпълнителите се посочват от кандидатите и участниците в заявлението или офертата или в процеса на изпълнение на поръчката, като в този случай изпълнителят уведомява възложителя за името, данните за контакт и представителите на подизпълнителите и за частта от поръчката, която ще изпълнява подизпълнителя.“

- **Алинея 3 да се измени така:**

„(3) В случай, че подизпълнителите са посочени в заявлението или офертата, подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания относно личното състояние и годност (правоспособност) за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват. В този случай възложителят изисква замяна на подизпълнител, който не отговаря на тези изисквания и критерии. Във всички случаи подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват.“

- **Алинея 9 да се измени така:**

„(9) С изключение на случаите по чл. 174 и случаите на ал. 13, когато кандидатите и участниците се позовават на капацитета на подизпълнителите по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, определеният изпълнител не е задължен да възложи изпълнението на посочения в заявлението или офертата дял от поръчката на подизпълнител. Определеният изпълнител уведомява възложителя за това преди сключването на договора за поръчка

Независимо от възможността за използване на подизпълнители отговорността за изпълнение на договора за обществена поръчка е на изпълнителя.“

- **Алинея 11 да се измени така:**

(11) По време на изпълнение на договор за обществена поръчка се допуска замяна на подизпълнител, посочен в офертата или заявлението и на чиито капацитет кандидат и участник се е позовал по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, ако са изпълнени едновременно следните условия:

1. за новия подизпълнител не са налице основанията за отстраняване в процедурата;

2. новият подизпълнител отговаря на критериите за подбор, на които е отговарял предишният подизпълнител, включително по отношение на дела и вида на дейностите, които ще изпълнява, коригирани съобразно изпълнените до момента дейности.”

- **Алинея 13 да се измени така:**

“(13) Кандидатите и участниците могат да се позовават на капацитета на подизпълнителите, които възнамеряват да използват, по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, в случаите когато подизпълнителят е посочен в заявлението или офертата.”

18. В чл. 67 да се правят следните изменения:

- **Алинея 1 да се измени така:**

„(1) При подаване на заявление за участие или оферта кандидатът или участникът декларира липсата на основанията за отстраняване и съответствие с критериите за подбор чрез представяне на единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП). В него се предоставя съответната информация, изисквана от възложителя, и се посочват националните бази данни, в които се съдържат декларираните обстоятелства, или компетентните органи, които съгласно

законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, са длъжни да предоставят информация. При подаване на заявлението или офертата, ЕЕДОП се подписва от едно или повече лица, които имат право да представляват участника, съобразно реда за упражняване на представителната власт.“

- **Алинея 2 да се измени така:**

„(2) Когато кандидатът или участникът е посочил в заявлението или офертата си, че ще използва капацитета на трети лица за доказване на съответствието с критериите за подбор или че ще използва подизпълнители, за всяко от тези лица се представя отделен ЕЕДОП, който съдържа информацията по ал. 1.“

19. В чл. 70 да се направят следните изменения:

- **Алинея 3 да се измени така:**

„(3) Избраният критерий за възлагане по ал. 2 се посочва в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата или поканата за потвърждаване на интерес, и в документацията за обществена поръчка. Критерият по ал. 2, т. 1 не може да се използва в случаите, в които поръчката се отнася до изпълнение на услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ.“

20. В член 103 да се направят следните изменения:

- **Алинея 1 се изменя така:**

„(1) Възложителят назначава комисия за извършване на подбор на кандидатите и участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог. Комисията се състои от нечетен брой членове. В състава на комисията се включва задължително един юрист, а останалите членове са лица, притежаващи професионална компетентност, свързана с предмета на поръчката.“

21. В член 112 да се направят следните изменения:

- **Алинея 5 се изменя така:**

„(5) Задължителното минимално съдържание на договора се определя с правилника за прилагане на закона. В договора не могат да се включват

условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя.“

22. В член 116 се правят следните изменения:

• **Алинея 1 се изменя така:**

„(1) Договорите за обществени поръчки и рамковите споразумения могат да бъдат изменяни само когато:

1. промените са предвидени в документацията за обществената поръчка или в договора чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи, включително клаузи за изменение на цената или опции, в това число и изменение при промяна на условията; обхватът и естеството на възможните изменения или опции, както и условията, при които те могат да се използват, не трябва да води до промяна в цялостния характер на поръчката или на рамковото споразумение;“

23. Да се допълни нов параграф в Преходните и заключителни разпоредби:

§...“изменя Закона за движени по пътищата: в чл. 99, ал. 3 думите „чл. 13, ал. 1, т. 13 от ЗОП“ да се заменят с „чл. 14, ал. 1, т. 5 от ЗОП“

24. Да се отмени критерият за възлагане „най-ниска цена“

„Да се отмени чл.70, ал.2, т.1 от ЗОП“

25. Да се върне стария ред за подписване на ценовите предложения, а не както в сега действащия закон само пликите, съдържащи ценовото предложение.

26. В чл. 18 се създава ал. 9:

„(9) Процедури за възлагане на обществен превоз на пътници по транспортни схеми се извършват по реда на чл. 18, ал. 1, т. 1 – 7 и 12 и в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.“

Мотив: Съгласно чл. 19, ал. 3 от Закона за автомобилни превози не се допуска възлагане на поръчки при условията на чл. 5, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета, а именно „пряко възлагане“ на обществена поръчка за услуги на определен оператор на обществени услуги без каквато и да е предварителна конкурентна тръжна процедура. Предвид общественото значение на услугата чрез регулирана конкуренция се гарантират безопасни, ефективни и висококачествени услуги за пътнически превоз, както и прозрачност при провеждане на процедурите за възлагане.

27. В чл. 113 се създава ал. 5:

„(5) Договорите за възлагане на обществен превоз на пътници по транспортни схеми се сключват за срок, който не може да надвишава 10 години. Срокът на договорите може да бъде удължен най-много с 50% в случаите по чл. 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ, L 315/1 от 3 декември 2007 г.).“

Мотив: Възлагането на обществен превоз на пътници по транспортни схеми в Република България се осъществява в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (Регламента). Сроковете за възлагане на обществен превоз на пътници са определени в чл. 4, параграф 4 от Регламента.

Основен фактор за необходимостта от сключването на договори с по-дълъг срок на действие от предвидените в Закона за обществените поръчки са инвестициите, които се налага да направят превозвачите с цел успешно осъществяване на транспортната дейност, подобряване качеството на транспортната услуга, както и повишаване на безопасността и

конкурентоспособността на транспортния сектор. За провеждане на всяка процедура за възлагане на превози по транспортни схеми с решение на съответния общински съвет се утвърждават критерии за оценка на офертите, част от които са възрастов състав и екологични качества на автобусите, с които кандидатите ще осъществяват превозите.

28. В § 2 от Допълнителните разпоредби се създава т. 68:

„68. „Транспортна схема“ е общодостъпна схема, с която се предоставят за експлоатация автобусните линии в община, област или в цялата страна.“

Мотив: За целите на тълкуването на предложените допълнения в чл. 18 и чл. 113 се предлага въвеждане на понятието „транспортна схема“ в съответствие със Закона за автомобилните превози.

Приложения:

1. Придружително писмо от изпълнителния директор на Камарата на строителите в България;
2. Предложения за изменение на Камарата на строителите в България;
3. Становище на община Габрово;
4. Становище на „Геострой“ АД;
5. Становище на „Булад-Дент“ ООД
6. Становище на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“

ЗА ОРГАНИЗАТОРИТЕ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЮБ:

(ВЛ. СЛАВОВ)

Приложение 1

Придружително писмо от изпълнителния директор на КСБ

ДО

Г-Н ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЦС НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ

АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ

НАЦИОНАЛНИЯТ СЪЮЗ НА ЮРИСКОНСУЛТИТЕ

Относно: Кръгла маса за обществено обсъждане на проекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗИДЗОП)

Относно: Становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройството на територията, 854-01-21 от 5.04.2018 г. (ЗИДЗУТ), внесен в 44-то Народно събрание

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Във връзка с публикувания на Портала за обществени консултации при Министерския Съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗИД на ЗОП) и провеждането на Кръгла маса за обществено обсъждане Камара на строителите в България (КСБ) изразява следното становище:

Напълно подкрепя основните промени в проекта на ЗИД на ЗОП, свързани с осигуряване на условия за поетапно преминаване към изцяло електронно възлагане на обществените поръчки. Също смятаме, че повишаване на стойностните прагове по чл. 20 от ЗОП (§ 7 от законопроекта) в съответствие с Делегираните регламенти на Европейската комисия от 2017 г. ще окаже положително въздействие върху строителния сектор, тъй като ще се постигне

в голяма степен сближаване на националните стойности на праговете за строителство със съответните европейски.

Същевременно бихме искали да предложим и други изменения и допълнения в законопроекта, с които се цели прецизиране на отделни текстове и подобряване и уеднаквяване на условията в процеса по възлагане на обществени поръчки в областта на строителния инвестиционен процес.

За идентифициране и решаване на актуалните проблеми, които създава действащото законодателство при възлагане на обществени поръчки по инициатива на КСБ са сформирани работни групи с участието на представители от ръководствата на браншовите организации в строителния сектор, в т.ч. Камара на инженерите в инвестиционното проектиране, Българска Браншова Камара „Пътища“, Българската Асоциация на архитектите и инженерите – консултанти, Камара на архитектите в България, Камара на инженерите по геодезия, Съюза на архитектите в България и Българското общество по строително право.

По-съществените разработени предложения са в следните насоки:

За КСБ един от най-важните проблеми е свързан с облекчаване възможността за включване на подизпълнители при възлагане на обществени поръчки - както в рамките на процедурата за избор на изпълнител на обществената поръчка, така и по време на изпълнение на договора. Тази законодателна инициатива е насочена както към малки и средни строителни фирми, тъй като те ще имат реална възможност за участие в тържните процедури, така и към големите фирми и обединения, тъй като в повечето случаи необходимостта от възлагане на определени видове строителни и монтажни работи на подизпълнители се явява по време на изпълнение на строителството. Законодателните предложения (алинеи на чл. 66) включват възможността за използване на подизпълнител да се разглежда като право, а не като задължение на участника, избран за изпълнител. В този смисъл следва да се предвиди възможност, която да позволява определена степен на гъвкавост за избрания изпълнител по отношение на организирането на изпълнението на възложения договор за обществена поръчка, т.е. не следва да се счита за фиксиран ангажимент, а за възможност, от която избрания изпълнител, който отговаря на изискванията за изпълнение на съответните видове строителни и монтажни работи, може да се възползва, съобразно конкретния случай.

Друга група промени са насочени към повишаване на качеството, както на кандидатите в обществените поръчки, така и на избраните изпълнители, за да се осигури по-качествен резултат, заплатен от обществени финанси. В тази връзка се предлагат промени, свързани със завишаване на изискванията за опит не само за услугите, свързани със строителство, но и тясно свързаните услуги по проектиране и надзор, които са неразривна част от строителния процес. В този смисъл се явява практически целесъобразно правилата от ЗОП, свързани с възможностите за изискване и доказване на опит в изпълнението на сходни дейности, относими към проектиране и строителен надзор, да бъдат приравнени на тези за изпълнението на строителство. Като продължение на същата идея за повишаване на качеството на строителния продукт се предвижда ограничаване на възможността изпълнители на услуги по проектиране или строителен надзор да се възлагат единствено въз основа на най-ниската цена. Целта е по този начин да се ограничи установилото се изкривяване на пазара на тези услуги и избора на изпълнители, които де факто не предлагат икономически най-изгодната оферта, а предлагат нереалистично ниска цена, която изначално компрометира качествено изпълнение на съответния договор.

Допълнената редакция на чл. 103, ал. 1 предвижда, по подобие на отменения ЗОП, изрично изискване за включване в състава на комисията за извършване на подбор на кандидатите и участниците, на лица притежаващи необходимата професионална квалификация

Предлага се промяна на чл. 67 ЗОП. Към настоящия момент ППЗОП не прави разлика между това за кои лица се отнася информацията в Единния Европейски Документ за Обществени Поръчки (в частта относно основанията за отстраняване и личното състояние) и това кои лица следва да го подпишат, като практически е установено тъждество между двете категории. Така установеното с правилника положение създава непропорционални и неоправдани съществени практически затруднения пред участието в процедури за избор на изпълнители на поръчки на икономически оператори със сложна (напр. холдингова) корпоративна структура и в общия случай препятства участието на чуждестранни лица. С изменението се предвижда ЕЕДОП да се подписва единствено от едно или повече лица, които имат право да представляват участника (вкл. и по пълномощие), съобразно реда за упражняване на представителната власт (заедно, поотделно или при други ограничения).

Предлага се промяна и на чл.112, ал.5, която да ограничи възможността в договорите, възложени по реда на ЗОП да се включват условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя. Доколкото към момента липсва изрична забрана в този смисъл и предвид, че проектите на договори за възлагане на обществени поръчки не подлежат на допълнително разглеждане след тяхното публикуване като част от тръжните документации, в чести случаи възложителите злоупотребяват с възможността за едностранно определяне на условията за тяхното изпълнение. Част от този идентифициран подход са и договорни условия, поставящи реда и/или размера на плащанията по договора под условие, свързано с осигуряването на финансов ресурс, независимо от извършената от определения изпълнител работа.

Предлага се и редакция на чл. 116, ал. 1 с цел разпоредбата да се приведе в съответствие с текста на чл. 72, параграф 1, б. „а“ на Директива 2014/24, който допуска възможностите за изменение на договора стига изменението да не излиза извън цялостния характер на поръчката. Също се разработват текстове относно допустимите изменения, съгласно първата хипотеза по чл.116 (1), да бъдат приложими механизмите на ФИДИК (ПК13.2, ПК13.3, ПК 13.6, ПК13.7 и ПК13.8 и удължаване срока за завършване съгласно ПК 8.4) за изменения и корекции на цени. С привеждане на текста на закона в съответствие с текста на Директива 2014/24 ще се даде възможност за законосъобразни промени на договорите по време на изпълнение, които до момента не се практикуват и ограничават ползването на международно признати стандартни образци на договори, които гарантират приложение на най-добрите практики в строителството.

Други актуални проблеми, които следва да се регламентират в проекта на ЗИДЗОП са:

- обявените пределни цени от възложителя, т.е. следва да се включи текст, който да не позволява отстраняването от търг на участници за това, че са предложили цена, по-висока от пределната т.е. цените трябва да са девизни;
- при повече от четири оферти да отпадат участниците, предложили най-високите и най-ниските цени - с повече от 20% от средно претеглената цена (чл. 72 от ЗОП);

□ при възлагане на обществени поръчки за строителство – в случаите на подбор по най-ниска цена, задължително да има преквалификация за предварителен подбор на фирми с подходящ капацитет и опит.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Надяваме се предложението на Камарата на строителите да бъде взето под внимание и включено в обобщените предложения от дискусиата на кръглата маса, които ще да бъдат предоставени на Министерски съвет. Смятаме, че с приемане на предложенията на КСБ ще се подобрят условията за прилагане на ЗОП в строителния бранш и ще гарантира получаването на качествена строителна продукция.

Приложение съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ,

инж. МИРОСЛАВ МАЗНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Приложение 2

Предложение на КСБ за изменения на ЗОП

Проект

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(ОБН. - ДВ, БР. 13 ОТ 16.02.2016 Г., В СИЛА ОТ 15.04.2016 Г.; ДОП., БР. 34 ОТ 03.05.2016 Г.; ИЗМ. И ДОП., БР. 63 ОТ 04.08.2017 Г.; ИЗМ., БР. 85 ОТ 24.10.2017 Г.; ДОП., БР. 96 ОТ 01.12.2017 Г., В СИЛА ОТ 03.01.2018 Г.; ИЗМ. И ДОП., БР. 102 ОТ 22.12.2017 Г., В СИЛА ОТ 22.12.2017 Г.; ИЗМ., БР. 7 ОТ 19.01.2018 Г.; ИЗМ. И ДОП., БР. 15 ОТ 16.02.2018 Г., В СИЛА ОТ 16.02.2018 Г.; ДОП., БР. 17 ОТ 23.02.2018 Г., В СИЛА ОТ 23.02.2018 Г.; ДОП., БР. 24 ОТ 16.03.2018 Г., В СИЛА ОТ 23.05.2018 Г.; ДОП., БР. 30 ОТ 03.04.2018 Г.)

§ 1. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Възложителят може да определя критерии, въз основа на които да установява, че кандидатите или участниците разполагат с необходимите човешки и технически ресурси, както и с опит за изпълнение на поръчката при спазване на подходящ стандарт за качество. Възложителят може да изисква от кандидата или участника:

1. да е изпълнил дейности с предмет и обем, идентични или сходни с тези на поръчката, най-много за последните:

а) 5 години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за строителство, както и за услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ;

б) три години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за доставки и услуги, с изключение на услугите по б. „а“;

§ 2. В чл. 66 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Кандидатите и участниците могат да посочат в заявлението или офертата дела от поръчката, който възнамеряват да възложат на подизпълнители.“

2.Алинея 2 се изменя така:

„(2) Подизпълнителите се посочват от кандидатите и участниците в заявлението или офертата или в процеса на изпълнение на поръчката, като в този случай изпълнителят уведомява възложителя за името, данните за контакт и представителите на подизпълнителите и за частта от поръчката, която ще изпълнява подизпълнителя.“

3.Алинея 3 се изменя така:

„(3) В случай, че подизпълнителите са посочени в заявлението или офертата, подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания относно личното състояние и годност (правоспособност) за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват. В този случай възложителят изисква замяна на подизпълнител, който не отговаря на тези изисквания и критерии. Във всички случаи подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват.“

4.Алинея 9 се изменя така:

„(9) С изключение на случаите по чл. 174 и случаите на ал. 13, когато кандидатите и участниците се позовават на капацитета на подизпълнителите по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, определеният изпълнител не е задължен да възложи изпълнението на посочения в заявлението или офертата дял от поръчката на подизпълнител. Определеният изпълнител уведомява възложителя за това преди сключването на договора за поръчка Независимо от възможността за използване на подизпълнители отговорността за изпълнение на договора за обществена поръчка е на изпълнителя.“

5.Алинея 11 се изменя така:

(11) По време на изпълнение на договор за обществена поръчка се допуска замяна на подизпълнител, посочен в офертата или заявлението и на чиито капацитет кандидат и участник се е позовал по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, ако са изпълнени едновременно следните условия:

1. за новия подизпълнител не са налице основанията за отстраняване в процедурата;

2. новият подизпълнител отговаря на критериите за подбор, на които е отговарял предишният подизпълнител, включително по отношение на дела и вида на дейностите, които ще изпълнява, коригирани съобразно изпълнените до момента дейности.”

6.Алинея 13 се изменя така:

“(13) Кандидатите и участниците могат да се позовават на капацитета на подизпълнителите, които възнамеряват да използват, по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, в случаите когато подизпълнителят е посочен в заявлението или офертата.”

§ 3. В чл. 67 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) При подаване на заявление за участие или оферта кандидатът или участникът декларира липсата на основанията за отстраняване и съответствие с критериите за подбор чрез представяне на единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП). В него се предоставя съответната информация, изисквана от възложителя, и се посочват националните бази данни, в които се съдържат декларираните обстоятелства, или компетентните органи, които съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, са длъжни да предоставят информация. При подаване на заявлението или офертата, ЕЕДОП се подписва от едно или повече лица, които имат право да представляват участника, съобразно реда за упражняване на представителната власт.“

2.Алинея 2 се изменя така:

„(2) Когато кандидатът или участникът е посочил в заявлението или офертата си, че ще използва капацитета на трети лица за доказване на съответствието с критериите за подбор или че ще използва подизпълнители, за всяко от тези лица се представя отделен ЕЕДОП, който съдържа информацията по ал. 1.“

§ 4. В чл. 70 се правят следните изменения:

1.Алинея 3 се изменя така:

„(3) Избраният критерий за възлагане по ал. 2 се посочва в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата или поканата за потвърждаване на интерес, и в документацията за обществена поръчка. Критерият по ал. 2, т. 1 не може да се използва в случаите, в които поръчката се отнася до изпълнение на услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ.“

§ 5. В член 103 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Възложителят назначава комисия за извършване на подбор на кандидатите и участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог. Комисията се състои от нечетен брой членове. В състава на комисията се включва задължително един юрист, а останалите членове са лица, притежаващи професионална компетентност, свързана с предмета на поръчката.“

§ 6. В член 112 се правят следните изменения:

1.Алинея 5 се изменя така:

„(5) Задължителното минимално съдържание на договора се определя с правилника за прилагане на закона. В договора не могат да се включват условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя.“

§ 7. В член 116 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Договорите за обществени поръчки и рамковите споразумения могат да бъдат изменяни само когато:

1. промените са предвидени в документацията за обществената поръчка или в договора чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи, включително клаузи за изменение на цената или опции, в това число и изменение при промяна на условията; обхватът и естеството на възможните изменения или опции, както и условията, при които те могат да се използват, не трябва да води до промяна в цялостния характер на поръчката или на рамковото споразумение;“

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки

Проектът на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за обществените поръчки (ЗОП) е изготвен от работна група към Камарата на строителите в България. Предложените промени целят да преодолеят някои проблеми при приложението на обществените поръчка в строителния бранш и при консултантските услуги, идентифицирани от практикуващите.

Основната група от предложените изменения и допълнения в закона е свързана с облекчаване възможността за включване на подизпълнители както в рамките на процедурата за избор на изпълнител на обществената поръчка, но и извън нея – при самото изпълнение на договора.

На първо място предвидените промени поставят фокус не толкова върху конкретната личност на предлагания подизпълнител, а върху дела и вида на работите, за които кандидата или участника възнамерява да използва такъв.

В тази връзка се предлага диференцирането на две основни хипотези, при които в зависимост от конкретните обстоятелства, свързани с участието в процедурата, (1) стопанския субект предлага конкретен подизпълнител (или конкретни подизпълнители) за изпълнението на съответен дял от поръчката и се позовава на капацитета на тези подизпълнители по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност или (2) стопанският субект декларира пред възложителя използването на подизпълнители след началото на изпълнение на поръчката,

като не позовава на техния капацитет. С цел да се отговори на изискването, произтичащо от европейското законодателство за осигуряване на прозрачност по веригата от подизпълнители (вж. съображение (105) от Директива 2014/24/ЕС), във втората хипотеза, се установяват законови механизми, съобразно които възложителят следва да бъде известен за (личността на) подизпълнителя, който ще бъде ангажиран в рамките на изпълнението на договора за поръчката, както и необходимостта съответния подизпълнител да отговаря на приложимите изисквания относно личното състояние и годност (правоспособност) за упражняване на професионална дейност.

В цялостния контекст на законодателната инициатива, възможността за използване на подизпълнител следва да се разглежда като право, а не като задължение на участника, избран за изпълнител, освен в случаите, в които участникът се позовава на капацитета на подизпълнителите. В този смисъл следва да се предвиди възможност, която да позволява определена степен на гъвкавост за избрания изпълнител по отношение на организирането на изпълнението на възложения договор за обществена поръчка. Предвид това възможността за посочване на дял от поръчката, който ще бъде изпълнен от подизпълнител, не следва да се счита за фиксиран ангажимент, а за възможност, от която избрания изпълнител, който отговаря на всички изисквания на възложителя, може да се възползва, съобразно случая.

В цялостния тон на предложената законодателна инициатива се предвижда редакция на ал. 11, която да урежда случаи на замяна на подизпълнители по време на изпълнение на поръчката, ако това са подизпълнители, чийто капацитет е използван от участника., тъй като в този случай следва да се гарантира спазване на изискванията за подбор, на които е следвало да отговаря и първоначалния подизпълнител. Замяната на подизпълнители извън този кръг е свободна.

Със законопроекта се предвижда създаването на нова ал. 13 на чл. 66, която уточнява, че кандидатите и участниците могат да се позовават на капацитета на подизпълнителите, които възнамеряват да използват, по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, единствено в случаите, в които съответния подизпълнител е бил изрично (конкретно) посочен в заявлението или офертата. Към момента възможността

за такова позоваване е изрично уредена в ЗОП единствено по отношение на третите лица, като в действащия закон липсва текст, съответстващ на чл. 51а от ЗОП в сила до 15.04.2016. Същевременно от съдържанието на ЕЕДОП може да се направи извод, че позоваването на капацитета на подизпълнител, с цел доказване критериите за подбор е валидна възможност за това. В този смисъл е налице празнота в закона, която води да различен начин за прилагане на закона от възложителите.

Друга група промени са насочени към повишаване на качеството, както на кандидатите в обществените поръчки, така и на избраните изпълнители, за да се осигури по-качествен резултат, заплатен от обществени финанси. Този ефект се постига от една страна с повишаване на изискванията към кандидатите, а от друга и с подходящо формиране на комисията за избор с професионалисти, които могат да оценят офертите на подобаващо професионално ниво.

В тази връзка се предлагат промени, свързани със завишаване на изискванията за опит не само за услугите, свързани със строителство, но и тясно свързаните услуги по проектиране и надзор. Визираните услуги, свързани с изпълнението на строителство – проектиране и надзор (консултант по чл. 166 от ЗУТ), са неразривна част от строителния процес. Това е законоустановено положение, което се откроява особено в случаите, в които се касае за възлагане на договори за изпълнение на т. нар. „инженеринг“ (проектиране и строителство), при които окончателното приемане на дейностите по проектирането като част от цялостния предмет на договора, следва изпълнението и на строителството. Аналогично – осъществяването на строителния надзор е по същността си дейност, която се извършва паралелно и е обвързано с успешното приключване на строителните работи. В този смисъл се явява практически целесъобразно правилата от ЗОП, свързани с възможностите за изискване и доказване на опит в изпълнението на сходни дейности, относими към проектиране и строителен надзор, да бъдат приравнени на тези за изпълнението на строителство.

Като продължение на същата идея за повишаване на качеството се предвижда ограничаване на възможността изпълнители на услуги по проектиране или строителен надзор да се възлагат единствено въз основа на най-ниската цена. Целта е по този начин да се ограничи установилото се изкривяване на пазара на тези услуги и избора на изпълнители, които де

факто не предлагат икономически най-изгодната оферта, а предлагат нереалистично ниска цена, която изначално компрометира качествено изпълнение на съответния договор.

Допълнената редакция на чл. 103, ал. 1 предвижда, по подобие на отменения ЗОП, изрично изискване за включване в състава на комисията за извършване на подбор на кандидатите и участниците, на лица притежаващи необходимата професионална компетентност. Предложеното допълнение се намира с установената съдебна практика, съобразно, която макар такова задължение на възложителите да не е изрично предвидено с чл. 103 от ЗОП, то е имплицитно заложено с разпоредбата на чл. 70, ал. 7, т. 3, б. „б“, съгласно която начинът за определяне на оценката по всеки показател следва да осигурява на кандидатите и участниците достатъчно информация за правилата, които ще се прилагат при определяне на оценката по всеки показател, като за качествените показатели, които са количествено неопределими, се посочва начинът за тяхното оценяване от комисията с конкретна стойност чрез експертна оценка. В този смисъл оценката на предложенията за изпълнение на поръчката следва да бъде извършена от експерти – т.е. от лица притежаващи необходимата за това професионална компетентност.

С трета група промени се цели прецизиране на някои текстове, които в сегашните си редакции създават проблеми в практиката.

Предлага се промяна на чл. 67 ЗОП. Предложеното допълнение изрично посочва и ограничава това кои лица следва да подпишат ЕЕДОП. Към настоящия момент ППЗОП не прави разлика между това за кои лица се отнася информацията в ЕЕДОП (в частта относно основанията за отстраняване и личното състояние) и това кои лица следва да го подпишат, като практически е установено тъждество между двете категории. Така установеното с правилника положение създава непропорционални и неоправдани съществени практически затруднения пред участието в процедури за избор на изпълнители на поръчки на икономически оператори със сложна (напр. холдингова) корпоративна структура и в общия случай препятства участието на чуждестранни лица. С изменението се предвижда ЕЕДОП да се подписва единствено от едно или повече лица, които имат право да представляват участника (вкл. и по пълномощие), съобразно реда за упражняване на представителната власт (заедно, поотделно или при други

ограничения). Следва да се отбележи, че допълнението не засяга кръга от лица, за които следва да се предостави съответната информация.

Предлага се промяна и на чл.112, ал.5, която да ограничи възможността в договорите, възложени по реда на ЗОП да се включват условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя. Доколкото към момента липсва изрична забрана в този смисъл и предвид, че проектите на договори за възлагане на обществени поръчки не подлежат на допълнително разглеждане след тяхното публикуване като част от тръжните документации, в чести случаи възложителите злоупотребяват с възможността за едностранно определяне на условията за тяхното изпълнение. Част от този идентифициран подход са и договорни условия, поставящи реда и/или размера на плащанията по договора под условие, свързано с осигуряването на финансов ресурс, независимо от извършената от определения изпълнител работа.

Предлага се и редакция на чл. 116, ал. 1 с цел разпоредбата да се приведе в съответствие с текста на чл. 72, параграф 1, б. „а“ на Директива 2014/24, който допуска възможностите за изменение на договора стига изменението да не излиза извън цялостния характер на поръчката. С привеждане на текста на закона в съответствие с текста на Директива 2014/24 ще се даде възможност за законосъобразни промени на договорите по време на изпълнение, които до момента не се практикуват и ограничават ползването на международно признати стандартни образци на договори, които гарантират приложение на най-добрите практики в строителството.

Екип на Камарата на строителите в България

Приложение 3

Становище на община Габрово

Становище относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки:

Във връзка с предоставена възможност за изразяване на становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки отправяме следните коментари и предложения.

1. В § 30 от проекта на Закона се предвижда изискване за предоставяне на доказателства относно декларираните технически и професионални способности. За част от поставените в ал. 1, т.1-10 ЗОП изисквания е възможно и непротиворечиво какви доказателства и как да се приложат. Относно обаче все по-широкото третиране на професионалната компетентност, задължителната съдебна практика относно придобиването на професионална компетентност на лицата по граждански договори и други. Ще възникне трудност у възложителите да посочват какви доказателства приемат както и каква е тяхната тежест. В посочения пример Граждански договор за упражняване на строителен надзор достатъчен ли е или следва да се приложат и плащанията по него, удостоверение за приключил договор и прочие. Тези документи вероятно ще са и от Участника, който за да предложи определено лице за експерт, вероятно вече е в някакви договорни отношения, които обаче не са Трудови и биха могли да бъдат подложени на съмнение по реда на ал. 2 от същия текст - „Възложителят може да не приеме представено доказателство за технически и професионални способности, когато то произтича от лице, което има интерес, който може да води до облага по смисъла на чл. 54 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.“ и да не се сключи договор по субективни причини с оглед спечелилия участник.

2. § 68, т 2. Относно стойностите на процедурите, които попадат под контрол по ал. 1, т. 2 от чл. 229. Така предвидените стойности, считаме за твърде високи. Видно от Регистъра на обществените поръчки от последните (към дата 22.06.2018 година) 45 поръчки за строителство, едва 40 % са на стойност

над предвидения праг, като техни възложители са Държавни структура и големи възложители – АПИ, министерства, големи общини, както и Дружества – секторни възложители и възложители на дейности финансирани от средства на ЕС и др. сходни. Освен това високия праг би дал възможност за публикуване на обособените позиции, като отделни процедури (спазвайки изискванията за вида процедура) с цел избягване на възможността за контрол.

Сходна е ситуацията при процедурите за услуги и доставки, от последните (към дата 22.06.2018 година) 70 процедури, на стойност над 200 000 са около 60 %, като отново са от по-големи възложители. Част от тях са на стойност близка до попадащата в контрола, както и състоящи се от няколко обособени позиции. Това би дало възможност отново за разделяне публикуването на отделните обособени позиции, като самостоятелни процедури (спазвайки изискванията за вида процедура за цялата стойност на отделните поръчки) и избягване на контрола.

3. Предлагаме включването на нов параграф в преходни и заключителни разпоредби, с който да се измени Закона за движения по пътищата в чл. 99, ал. 3 думите „чл. 13, ал. 1, т. 13“ да се заменят с „чл. 14, ал. 1, т. 5“. Промяната следва да се направи с оглед допуснатата грешка при приемането на сега действащия Закон за обществените поръчки. Видно от стенограмите на заседанията, на които е приет закона и проекта на закона и приетия закон, между първо и второ четене е взето решение изключението, касаещи възлагането на обществени поръчки, на юридическо лице, за което са изпълнени едновременно следните условия:

а) възложителят да упражнява върху юридическото лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си структурни звена;

б) повече от 80 на сто от дейността на юридическото лице да е формирана от изпълнението на дейности, възложени от възложителя или негови обособени структури или от други юридически лица, контролирани от възложителя;

Приложение 4

Становище на „Геострой“ АД

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки

УВАЖАЕМИ Г-Н КАНТАРЕВ, Във връзка с организираното на 05.07.2018г. от Ваша страна събитие Кръгла маса за обществено обсъждане на проекта за изменение на Закона за обществените поръчки (ЗОПУ\ Ви информирам за следното: На първо място бих искала да Ви благодаря за възможността да предоставим становище по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки. По отношение на конкретните текстове от изпратения ни проект за изменение, Моля да приемете за разглеждане изложените по-долу предложения за изменения, а именно:

1. На първо място, с §25 от Законопроекта се въвежда изменение в чл. 54, ал.1, т.3, който текст придобива следната редакция: „има задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски но смисъла на чл. 162, ал.2, т.1 от Данъчно - осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към общината по седалището на възложителя и на кандидата или участника, или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, доказани с акт на компетентен орган.“ С посочената редакция се изключва допълнителното условие, което съществува понастоящем в закона, а именно: „освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила.“ . Считам за неправилно и несъответстващо на житейската логика изключването на посоченото допълнение. Много често, при възникване на задължения на участник към държавата или към община, страните в административното производство договарят начин за погасяване на възникналите задължения (например разсрочване на задълженията или отсрочване на същите, т.е. изместване падежа за плащане на възникналите задължения). Така се предоставя възможност на съответния данъчен субект да продължи да осъществява своята търговска дейност, въпреки възникналото временно затруднение. От друга страна, ако разглежданият текст от ЗОП бъде приет в редакцията, предложена от авторите, това означава ненужно и необосновано да поставим

пречка пред евентуалните участници в процедурите да участват в същите, съответно да изпълняват проекти, възлагани от държавата и общините. А какъв по - сигурен начин за събиране на вземанията би имала държавата или съответната община от това да възложи изпълнението на дейности на своя „длъжник“ като по този начин контролира в още по-голяма степен генерирането на приходи у длъжника, а оттам и възможностите на този длъжник да погаси своите публични задължения?!? С още по-голяма сила важи възражението ни срещу отпадане на допълнителното условие в случаите, когато публичните задължения по смисъла на ДОПК са начислени по силата на акт на съответния административен орган, но този административен акт не е влязъл в законна сила, независимо от причината за това. Напълно възможно е длъжникът да оспорва този административен акт, съответно твърдението на административния орган за възникване на публични задължения, което оспорване да е отнесено към компетентния съд за разрешаване.

Въпреки оспорването обаче, държавният или общински орган, удостоверяващ липсата или наличието на задължения на субекта ще посочи, че подобни задължения са налице, независимо от направеното оспорване. Защо в този случай да наказваме „длъжникът“ като го възпрепятстваме да участва в процедури по възлагане на обществени поръчки? С оглед на горното, считаме че съществуващото в момента допълнение в разглежданата правна норма, а именно: „освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила.“, следва да бъде запазено.

2. На следващо място, отново с §25 се прави изменение на чл. 54, ал.2, която се изменя по следния начин: „Основанията по ал.1, т.1, 2 и 7 се отнасят за лицата, които представляват участника или кандидата и за членовете на неговите управителни и надзорни органи съгласно регистъра, в които е вписан участникът или кандидатът, ако има такъв, или документите, удостоверяващи правосубектността му. Когато в състава на тези органи участва юридическо лице основанията се отнасят за физическите лица, които представляват “. На практика, с предложената промяна се премахва израза от съществуващия към момента текст в закона, а именно: „и за други лица, които имат правомощия да упражняват контрол при вземането на решения за тези органи.“ Приветстваме авторите за премахването на това условие, но считаме, че кръга от лицата, за които следва да се преценяват основанията по

чл. 54, ал.1, т.1,2 и 7 следва да бъде стеснен още, като тези основания следва да се преценяват само за лицата, които представляват кандидата или участника, и които са вписани в съответния регистър, в който е вписан участника/кандидата. Много често управителните (Съвет на директорите) и надзорните органи се състоят от повече от 10 лица, които дори не се намират в едно и също населено място (а дори не се намират и в една държава). Събирането на доказателства по отношение на тези лица е изключително трудно за кандидата/участника и възпрепятства същия при участието му в процедури по възлагане на обществени поръчки. С оглед на това, предлагаме основанията по чл. 54, ал.1, т.1,2 и 7 да се преценяват само по отношение на лицата, представляващи съответния кандидат/участник. Същите съображения се отнасят и за чл. 55, ал.3 от закона (предложен за изменение с § 26 от законопроекта) и чл. 157, ал.4 от закона (предложен за изменение с § 53 от законопроекта).

3. По-нататък, съгласно § 32, т. 1 от проекта, ал. 3 на чл. 67 ЗОП се отменя. Според посочената разпоредба кандидатите и участниците могат да използват ЕЕДОП, който вече е бил използван при предходна процедура за обществена поръчка, при условие че потвърдят, че съдържащата се в него информация все още е актуална“. Считаме, че не съществува здрава логика текстът да отпадне, тъй като единственият реален резултат от това би бил допълнителна работа за кандидатите и участниците, свързана с документалната страна на подготовката им. Документалната част от всяка процедура по ЗОП има подпомагач, акцесорен характер спрямо същинското участие, класиране и най-вече изпълнение на дадена поръчка. Ето защо всяко усложняване на съответната процедура не е в интерес нито на възложителите, нито на кандидатите, участниците и изпълнителите, още повече че възложителите биха получили същата информация, но по опростен ред. Поради това разпоредбата на чл. 67, ал. 3 ЗОП следва да остане в законовия текст.

4. На следващо място, в § 42, т. 5 е предвидено, че в ал. 8 на чл. 100 думите „разясненията или промените“ се заменят с „промените или разясненията“. Посочената корекция е напълно излишна и безсмислена, тъй като не носи промяна нито в качествено, нито в количествено отношение. Посоченият текст навява съмнение за симулативна законодателна дейност, поради което следва да отпадне от проектозакона.

5. Нататък, в § 46, т. 1, б. в) е записано, че следва да бъдат изпълнени „поставените от възложителя условия съгласно изискванията на нормативен или административен акт...“. Изказът на проекторазпоредбата е неточен, тъй като административните актове, освен общи и индивидуални, могат да бъдат и нормативни, съгласно чл. 75 АПК. С оглед на казаното предлагаме думите „или административен“ да отпаднат.

6. Накрая, според § 55, т. 2 „Срокът по ал. 2 може да се съкрати, но не може да е по-кратък от 10 дни, ако възложителят е публикувал обявление за предварителна информация.“. Тук не става съвсем ясно дали срокът може да се съкрати по принцип, или само ако е сбъднато условието за публикуване, поради което това обстоятелство следва да бъде изяснено.

Директор Дирекция „Правна“/

Приложение 5

Изх.№ 13/03.07.2018г.

ДО

**СЪЮЗЪТ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
АСОЦИАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ
АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ
НАЦИОНАЛНИЯТ СЪЮЗ НА ЮРИСКОНСУЛТИТЕ
АПИС ЕВРОПА АД**

Относно

Обществено обсъждане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

От

„Булад-Дент“ ООД, ЕИК 831195093, със седалище и адрес на управление: град София 1111, ул. „Николай Коперник“ № 44, представлявано от управителя Димитър Георгиев Василев, електронен адрес: bulad@mreja.net; тел.02 971 48 44

В качеството си на участник и изпълнител в обществени поръчки за снабдяване на редица болнични, лечебни и учебни заведения с над 20 години опит, бихме желали да обърнем внимание на някои наболели въпроси, които все още не намират своето разрешение, въпреки безбройните опити за козметични промени в ЗОП, но водят до порочни корупционни практики.

Тъй като полето на действие на нашата организация е здравеопазването, сме готови с конкретни примери да защитим тезата си за източване на стотици милиони левове публични средства в тази област, което става възможно именно заради пробойни в ЗОП и ППЗОП.

Нашите конкретни предложения и въпроси:

I. Разграничаване на правилата за провеждане на процедури за:

- Строителство
- Доставка на услуги
- Доставка на стоки

И допълнително **разграничаване на правилата за провеждане на процедури за доставка на стоки за медицински нужди** с тезата, че правилата за доставка на лекарствени продукти и медицински консумативи не могат да се отнесат към правилата за доставка на тоалетна хартия, канцеларски материали или хранителни продукти.

В тази връзка, бихме желали да се разгледа и въпросът за използване на подизпълнители при доставка на стоки, както и допустимата в момента възможност за

привличане на външни експерти. Смятаме, че това са понятия, несъотнесими към търговската дейност в смисъла на покупко-продажба и доставка на стоки, особено за изделия под специфичен лицензионен режим, а само поражда възможност за корупция и регламентиран начин за изплащане на комисионни на лица, близки до възложителя.

II. Промяна на съществуващата практика на неравностойно партньорство между страните, при която:

- Неустойките за двете страни могат да бъдат нереално завишени в полза на възложителя, без никакви гаранции и защитни механизми за изпълнителя.
- Договорите представляват декларации от изпълнителя, че се съгласява с условията на възложителя, без място за реално договаряне на условията по договора.
- И не на последно място: възможността възложителят да сключи договор за определено количество/сума, а да няма задължение за заявка дори и на една бройка в рамките на договорния период.

III. Подобряване на механизма за подаване на сигнали при съмнение за незаконни и корупционни практики, както и реалните действия, произтичащи от тези сигнали.

Бихме желали да поставим въпроса, освен КЗК, кои са органите, към които можем да се обърнем в случай на съмнение за корупционни елементи по ЗОП?

В момента действащата законова уредба дава възможност на възложителя да определя правилата в документацията на ЗОП в твърде широки граници. Посредством оплитане на правила, отнасящи се до неспецифични стоки, с такива от ресор строителство или доставка на услуги, възложителите разполагат с изключително мощен инструмент за селекция на удобни участници и отстраняване на неудобните. Липсата на ясно разграничаване на доставката на специфични видове стоки също води до възможност за корупционни и недобросъвестни практики. Съществуват 7-8 корупционни елемента, които поотделно или свързано могат да доведат до облагодетелстване на конкретни лица при възложителя с участието на конкретен участник в процедурата. Тези елементи се залагат от възложителя още при подготовка на документацията и стават законни след подписване на договор.

За съжаление в подготвяните промени на ЗОП не откриваме воля за разглеждане на нито един от поставените от нас въпроси, а козметичната промяна на отделни думи в закона и разместването на някои точки няма да доведе до никаква конструктивна промяна в посока ограничаване на корупционните практики, дискриминационните условия и провеждане на ясни процедури с цел ограничаване на неправомерното разходване на публични средства.

Инж. Димитър Василев

Управител – Булад Дент ООД

Приложение 6

Предложението е получено от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“

Предложение за допълнение към Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 13 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 34 от 2016 г., бр. 63, 85, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 17, 24, 30 и 49 от 2018 г.)

§... В чл. 18 се създава ал. 9:

„(9) Процедури за възлагане на обществен превоз на пътници по транспортни схеми се извършват по реда на чл. 18, ал. 1, т. 1 – 7 и 12 и в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета.“

Мотив: Съгласно чл. 19, ал. 3 от Закона за автомобилни превози не се допуска възлагане на поръчки при условията на чл. 5, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/96 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета, а именно „пряко възлагане“ на обществена поръчка за услуги на определен оператор на обществени услуги без каквато и да е предварителна конкурентна тръжна процедура. Предвид общественото значение на услугата чрез регулирана конкуренция се гарантират безопасни, ефективни и висококачествени услуги за пътнически превоз, както и прозрачност при провеждане на процедурите за възлагане.

§... В чл. 113 се създава ал. 5:

„(5) Договорите за възлагане на обществен превоз на пътници по транспортни схеми се сключват за срок, който не може да надвишава 10 години. Срокът на договорите може да бъде удължен най-много с 50% в случаите по чл. 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ, L 315/1 от 3 декември 2007 г.).“

Мотив: Възлагането на обществен превоз на пътници по транспортни схеми в Република България се осъществява в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (Регламента). Сроковете за възлагане на обществен превоз на пътници са определени в чл. 4, параграф 4 от Регламента.

Основен фактор за необходимостта от сключването на договори с по-дълъг срок на действие от предвидените в Закона за обществените поръчки са инвестициите, които се налага да направят превозвачите с цел успешно осъществяване на транспортната дейност, подобряване качеството на транспортната услуга, както и повишаване на безопасността и конкурентоспособността на транспортния сектор. За провеждане на всяка процедура за възлагане на превози по транспортни схеми с решение на съответния общински съвет се утвърждават критерии за оценка на офертите, част от които са възрастов състав и екологични качества на автобусите, с които кандидатите ще осъществяват превозите.

§... В § 2 от Допълнителните разпоредби се създава т. 68:

„68. „Транспортна схема“ е общодостъпна схема, с която се предоставят за експлоатация автобусните линии в община, област или в цялата страна.“

Мотив: За целите на тълкуването на предложените допълнения в чл. 18 и чл. 113 се предлага въвеждане на понятието „транспортна схема“ в съответствие със Закона за автомобилните превози.